

Afrapportering fra arbejdsgruppen om indsamling af oplysninger om virkning af introduktionsydelse på starthjælpsniveau/starthjælp

Analyse af beskæftigelse/selvforsørgelse, udbetaling af hjælp i særlige tilfælde og husleje blandt modtagere af introduktionsydelse eller kontanthjælp/starthjælp

Arbejdsgruppen om indsamling af oplysninger om virkning af introduktionsydelse på starthjælpsniveau/starthjælp
København, april 2005

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1: Sammenfatning	3
1.1 Baggrund	3
1.2 Arbejdsgruppens analyse	4
1.3 Konklusion	7
Kapitel 2: Beskæftigelse og selvforsørgelse	9
2.1 Indledning	9
2.2 Overgang fra introduktionsydelse til selvforsørgelse eller uddannelse	10
2.3 Spørgeskemaundersøgelsens resultater om beskæftigelse blandt modtagere af introduktionsydelse	11
2.3 Spørgeskemaundersøgelsens resultater om beskæftigelse blandt modtagere af kontanthjælp/starthjælp	12
Kapitel 3: Hjælp i særlige tilfælde	15
3.1 Indledning	15
3.2 Oplysninger fra Danmarks Statistik	16
3.3 Undersøgelsens indsamlede oplysninger om hjælp i særlige tilfælde blandt modtagere af introduktionsydelse	18
3.4 Undersøgelsens indsamlede oplysninger om hjælp i særlige tilfælde blandt modtagere af kontanthjælp/starthjælp	23
Appendix	27
Kapitel 4: Gennemsnitlig husleje	29
4.1 Huslejeniveau for forskellige familietyper	29
Bilag:	
Bilag 1: Kommissorium for arbejdsgruppen om indsamling af oplysninger om virkning af introduktionsydelse på starthjælpsniveau/starthjælp	
Bilag 2: Undersøgelsen	
Bilag 3: Spørgeskemaer som Ankestyrelsen har sendt til kommunerne	

Kapitel 1 Sammenfatning

1.1 Baggrund

Med lov nr. 361 af 6. juni 2002 blev der fra den 1. juli 2002 indført en venteperiode for kontanthjælp og introduktionsydelse. Personer, der ikke har opholdt sig her i landet i sammenlagt 7 ud af de seneste 8 år, får nu udbetalt starthjælp/ introduktionsydelse på starthjælpsniveau, der er lavere end kontanthjælpen. Samtidig er det beløb, som en modtager af starthjælp/introduktionsydelse på starthjælpsniveau kan beholde pr. udført arbejdstime ved f.eks. deltidsbeskæftigelse, uden at der sker fradrag i ydelsen, forhøjet til 29,74 kr. pr. time (før skat, 2004-pl).

Reglerne omfatter både nyankomne udlændinge, der modtager introduktionsydelse i henhold til integrationsloven og personer, der modtager hjælp i henhold til lov om aktiv socialpolitik.

Der var medio 2004 ca. 2.800 personer, der modtog introduktionsydelse på starthjælpsniveau, og godt 500 personer, der modtog starthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Antallet af personer, der er omfattet af de to ydelser, har således nu et omfang, der gør det muligt at påbegynde en systematisk opfølgning på udviklingen i modtagernes forsørgelsessituation.

Udviklingen i antallet af personer, der modtager en ydelse kan følges via registeroplysninger. Der foreligger derimod ikke tilgængelige data, der kan belyse omfanget af deltidsarbejde, baggrund for udbetaling af hjælp i særlige tilfælde samt huslejeniveauet m.v. for personer, der modtager starthjælp eller introduktionsydelse på starthjælpsniveau, via eksisterende registre.

På denne baggrund blev der i 2004 nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Beskæftigelsesministeriet, Integrationsministeriet og KL, som fik til opgave at indhente supplerende oplysninger og sammen med registeroplysninger vurdere udviklingen i afgang fra de to ydelser samt omfang af deltidsbeskæftigelse. Desuden skulle arbejdsgruppen vurdere behovet for løbende dataindsamling. Arbejdsgruppens kommissorium og sammensætning fremgår af bilag 1.

Undersøgelsen bygger primært på oplysninger fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-register over, hvorvidt personer modtager indkomstoverførsler.

Med henblik på at supplere disse oplysninger, har arbejdsgruppen i samarbejde med Ankestyrelsen gennemført en spørgeskemaundersøgelse, hvor 131 kommuner er blevet anmodet om at udtage i alt ca. 470 personsager og foretage en registrering af oplysninger om ydelser, herunder også deltidsbeskæftigelse, hjælp i særlige tilfælde, boligudgifter mv. I perioden fra april til og med juli 2004 er der i alt indkommet oplysninger fra 92 kommuner omfattende 426 personsager, svarende til en samlet svarprocent fra kommunerne på ca. 70 pct., mens antallet af personsager udgør godt 90 pct. af det oprindeligt planlagte.

Arbejdsgruppen har endvidere foretaget en analyse af udbetaling af hjælp i særlige tilfælde til relevante persongrupper på baggrund af Danmarks Statistiks kvartalsvise opgørelser af udbetaling af hjælp i særlige tilfælde.

1.2. Arbejdsgruppens analyse

Som tidligere beskrevet omfatter reglerne om starthjælp henholdsvis:

- Integrationslovens personkreds - nyankomne udlændinge der modtager introduktionsydelse. Omfatter primært nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, der er overgået til kommunalt integrationsprogram fra og med den 1. juli 2002.
- Aktivlovens personkreds - danske eller udenlandske statsborgere, der er berettiget til hjælp i henhold til lov om aktiv socialpolitik, og ikke har opholdt sig i riget i de sidste 7 ud af 8 år. Omfatter f.eks. personer der efter et ophold i udlandet vender tilbage til landet og ikke har et andet forsørgelsesgrundlag.

Arbejdsgruppens analyser omfatter begge disse grupper.

Selvforsørgelse og beskæftigelse

Statistiske oplysninger vedrørende arbejdsmarkedstilknytningen blandt forskellige befolkningsgrupper findes i Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Disse oplysninger opdateres dog kun en gang årligt og er op til 1½ år forsinket. For at få et mere opdateret billede af den beskæftigelsesmæssige situation blandt modtagere af introduktionsydelse og kontanthjælp eller starthjælp har arbejdsgruppen valgt at anvende oplysninger fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-register.

I Beskæftigelsesministeriets DREAM-register er det dog ikke muligt at se, hvorvidt en ydelsesmodtager supplerer sin ydelse med lønindkomst ved ordinær beskæftigelse. Arbejdsgruppen har derfor inkluderet spørgsmål vedrørende ydelsesmodtagernes beskæftigelse i spørgeskemaet til kommunerne for at få et billede af, hvorvidt ydelsesmodtagere supplerer deres ydelse med deltidsbeskæftigelse eller i perioder har heltidsbeskæftigelse.

Resultaterne af arbejdsgruppens analyse vedrørende beskæftigelse og selvforsørgelse fremgår af kapitel 2.

Tallene fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-register viser, at en større andel af modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau forlader ydelsessystemet efter en given periode på ydelse set i forhold til modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Således viser opgørelser fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-register, at 36 pct. blandt modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau har forladt ydelsessystemet efter 8 kvartaler, mens dette tilsvarende gælder for 27 pct. blandt modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau.

Resultaterne fra arbejdsgruppens spørgeskemaundersøgelse viser, at kun meget få af de personer, der modtager starthjælp eller introduktionsydelse på starthjælpsniveau, har deltidsbeskæftigelse. Ud af de 426 personer, der indgår i stikprøven, er der således kun 11 personer, som i løbet af den periode, de pågældende har modtaget forsørgelsesydelse, har haft supplerende indtægter ved deltidsbeskæftigelse.

Hjælp i særlige tilfælde

Danmarks Statistik opgør hvert kvartal tal for, hvor mange personer under integrationsloven, der får udbetalt hjælp i særlige tilfælde samt, hvor meget disse personer samlet får udbetalt. Danmarks Statistik opgør dog hjælp i særlige tilfælde til personer, der er omfattet af integrationsloven, som et samlet tal der både omfatter modtagere af introduktionsydelse og selvforsørgende. Derfor fås ikke et helt dækkende billede af, hvor meget ydelsesmodtagere på de forskellige niveauer får udbetalt i supplerende hjælp. Danmarks Statistik opgør desuden ikke baggrunden for udbetaling af hjælpen.

Arbejdsgruppen har derfor inkluderet spørgsmål vedrørende udbetalt hjælp i særlige tilfælde i spørgeskemaet til kommunerne.

Resultaterne af arbejdsgruppens analyse af hjælp i særlige tilfælde fremgår af kapitel 3.

Opgørelser fra Danmarks Statistik viser, at personer, der er omfattet af integrationsloven, og som er overgået til kommunerne efter 1. juli 2002, gennemsnitligt ikke modtager mere hjælp i særlige tilfælde end personer omfattet af integrationsloven, der er overgået til kommunerne før 1. juli 2002. Opgørelserne fra Danmarks Statistik giver således ikke anledning til at konkludere, at modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau generelt får udbetalt mere hjælp i særlige tilfælde end modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau.

Arbejdsgruppens spørgeskemaundersøgelse viser, at 89 ud af de 129 modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau, som indgår i stikprøven, i 1. kvartal 2004 fik udbetalt hjælp i særlige tilfælde, mens 46 ud af de 151 modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau fik denne hjælp. En forholdsvis stor andel af modtagerne af introduktionsydelse på starthjælpsniveau fik altså udbetalt hjælp i særlige tilfælde.

Samtidig viser undersøgelsen, at der blandt de udlændinge, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau, og som indgår i stikprøven, i gennemsnit har fået udbetalt 1.567 kr. pr. måned i hjælp i særlige tilfælde i løbet af den tid, de pågældende har været i kommunerne. Dette er godt 100 kr. mere end det beløb, der i gennemsnit er udbetalt til modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau.

Arbejdsgruppens undersøgelse viser således, at der ikke udbetales væsentligt mere i enkeltudgifter til modtagere af den lavere ydelse.

Ved opdeling af den udbetalte hjælp på de enkelte paragraffer, viser analysen bl.a., at der gennemsnitligt er udbetalt:

- 612 kr. pr. måned til deltagelse i introduktionsprogram - typisk til dækning af udgifter til transport til sprogcenter eller til udgifter til arbejdsbeklædning
- 689 kr. pr. måned til etablering (typisk engangsbeløb ved indflytning)
- 444 kr. pr. måned til øvrige enkeltudgifter (f.eks. vintertøj til børn el. lign.)

Til introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau udgør hjælpen tilsvarende:

- 1.003 kr. pr. måned til deltagelse i introduktionsprogram - typisk til dækning af udgifter til transport til sprogcenter eller til udgifter til arbejdsbeklædning
- 563 kr. pr. måned til etablering (typisk engangsbeløb ved indflytning)
- 305 kr. pr. måned til øvrige enkeltudgifter (f.eks. vintertøj til børn el. lign.)

Der er således ikke væsentlige forskelle mellem de to grupper på, hvor meget der i gennemsnit udbetales i hjælp i særlige tilfælde. Det skal bemærkes, at disse beløb ikke kan summeres. Dette skyldes, at ikke alle modtagere af hjælp i særlige tilfælde får udbetalt hjælpen efter de samme paragraffer, hvorfor antallet af modtagere af hjælp til de forskellige formål er forskellige. De gennemsnitlige beløb er således beregnet på baggrund af forskellige persongrupper.

Blandt modtagere af starthjælp efter lov om aktiv socialpolitik er der i gennemsnit udbetalt 945 kr. pr. måned i hjælp i særlige tilfælde i den periode, de pågældende har modtaget ydelse. Dette er godt 100 kr. mere end der i gennemsnit er udbetalt til modtagere af kontanthjælp.

Huslejeniveau

Arbejdsgruppens spørgeskemaundersøgelse indeholder oplysninger om familiers huslejeniveau. Stikprøven viser, at det gennemsnitlige huslejeniveau, som hidtil har været anvendt i standardberegningerne, er dækkende.

Det gennemsnitlige huslejeniveau, som er beregnet med udgangspunkt i stikprøven, fremgår af rapportens kapitel 4.

1.3 Konklusion

Analysen, der er foretaget på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM-register, viser, at 36 pct. blandt modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau har forladt ydelsessystemet efter 8 kvartaler, mens dette tilsvarende gælder for 27 pct. blandt modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Når der er taget højde for indvandrernes opholdstid i Danmark viser opgørelserne således, at introduktionsydelsen på starthjælpsniveau alene ud fra disse data har en større selvforsørgelseseffekt end introduktionsydelsen på kontanthjælpsniveau.

En vis andel af de personer, der ikke længere modtager offentlig ydelse kan være ophørt hermed, fordi deres ægtefælle er kommet i arbejde og tjener så meget, at de ikke længere kan modtage ydelse. Denne virkning kan være størst for modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau, idet satserne er lavere. Dermed vil arbejdsindkomst på et lavere niveau hos den ene ægtefælle betyde, at begge ægtefæller forlader ydelsessystemet, mens dette ikke tilsvarende ville gælde for begge ægtefæller, der modtager

introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Den pågældendes tilskyndelse til at stille sin arbejdskraft til rådighed for arbejdsmarkedet kan dog fortsat være betydelig.

Spørgeskemaundersøgelsen omfatter dem, der i 1. kvartal 2004 modtager introduktionsydelse. Her er de 36/27 pct., der kan udfindes i DREAM ikke repræsenteret, idet DREAM ikke omfatter selvforsørgende personer, der eventuelt arbejder fuldtids nogle dage eller er på deltid. Denne undersøgelse viser, at stort set lige mange har været i deltids- eller heltidsbeskæftigelse i 1. kvartal 2004. Tallene er 8 pct. og 7 pct. for henholdsvis modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau og introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Det faktiske antal personer, som har været i beskæftigelse, er dog så lille, at undersøgelsens konklusioner vedrørende beskæftigelse er usikre.

Hvad angår hjælp i særlige tilfælde er der kun lille forskel på det gennemsnitlige ydelsesniveau til henholdsvis modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau og introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Arbejdsgruppen vurderer, at det nærmere bør udspecificeres, hvad pengene ydes til, hvilket kan ske via revisionen eller ved en ny spørgeskemaundersøgelse. Nærværende analysen har således vist, at kommunernes udbetalinger af hjælp i særlige tilfælde varierer lidt mellem de forskellige grupper af ydelsesmodtagere. En forsat opfølgning herpå vil kunne vise, hvorvidt dette billede fortsætter, eller om billedet ændrer sig jo længere periode, de pågældende ydelsesmodtagere har modtaget forsørgelsesydelse.

Kapitel 2 Beskæftigelse og selvforsørgelse

2.1 Indledning

Statistiske oplysninger vedrørende arbejdsmarkedstilknytningen blandt forskellige befolkningsgrupper findes i Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Disse oplysninger opdateres dog kun en gang årligt og er op til 1½ år forsinket. Det er derfor ikke muligt at foretage en løbende opfølgning på beskæftigelsesfremmende initiativer på dette grundlag.

Derfor baseres løbende analyser vedrørende personer, som modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven ofte på oplysninger fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-register. DREAM-registret indeholder oplysninger om, hvorvidt en person på et givet tidspunkt (en given uge) modtager en form for overførselsindkomst f.eks. kontanthjælp eller introduktionsydelse. Oplysninger i DREAM-registret er således anvendelige til en analyse af, hvor stor en andel af en persongruppe, som har modtaget ydelse på et givet tidspunkt, der senere har forladt ydelsessystemet og er blevet selvforsørgende eller modtager en anden form for ydelse, f.eks. SU.

DREAM-registret indeholder oplysninger om, hvorvidt en person modtager sociale ydelser. Det forudsættes, at personer, der ikke længere modtager ydelser, er kommet i beskæftigelse eller nu forsørges på anden måde, f.eks. af ægtefællen, som eventuelt har opnået en indkomstfremgang ved at komme i beskæftigelse. Det skal bemærkes, at der er taget højde for eventuelt udrejste eller døde i beregningerne af, hvor stor en andel af ydelsesmodtagerne, som efter en given periode har forladt ydelsessystemet, hvorfor dette ikke forstyrrer resultaterne.

I dette kapitel vil arbejdsmarkedstilknytningen for personer på forskellige ydelsesniveauer først og fremmest ske med udgangspunkt i en analyse af, hvor stor en andel af introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau og introduktionsydelsesmodtagere på starthjælpsniveau, der efter en given periode ikke længere modtager ydelse. Denne analyse er baseret på oplysninger fra DREAM-registret. Der er ikke foretaget en tilsvarende analyse for modtagere af kontanthjælp/starthjælp, da disse to grupper er usammenlignelige. Kontanthjælpsmodtagere er således en gruppe bestående af personer, som har været på forsørgelsesydelse i kortere eller længere perioder, mens starthjælpsmodtagere i dag i høj grad er en gruppe bestående af personer, der har været på forsørgelsesydelse i en relativ kort periode.

DREAM-registret indeholder imidlertid ikke oplysninger om, hvorvidt en person har suppleret sin ydelse med lønindkomst i den periode, pågældende modtager forsørgelsesydelse. Arbejdsgruppens spørgeskemaundersøgelse er derfor et supplement til eksisterende registre, der viser noget om, hvorvidt personer, der fortsat modtager ydelse, på et eller andet tidspunkt i sin ydelsesperiode har haft heltids- eller deltidsbeskæftigelse.

Resultaterne af arbejdsgruppens spørgeskemaundersøgelse vil blive beskrevet sidst i kapitlet.

2.2 Overgang fra introduktionsydelse til selvforsørgelse eller uddannelse

Arbejdsdirektoratet har sammenlignet udviklingen i selvforsørgelse for modtagere af introduktionsydelse på henholdsvis kontanthjælpsniveau og starthjælpsniveau, når den periode, som personerne har modtaget introduktionsydelsen i, holdes konstant. Denne undersøgelse er foretaget på grundlag af de seneste oplysninger fra DREAM-registret. Tidligere undersøgelser har vist, at der er flere modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau end modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau, der bliver selvforsørgende eller går over på SU. Denne tendens fortsætter tilsyneladende.

Tabel 2.2.1. Antal nye modtagere, som er blevet selvforsørgende eller overgået til SU.

	Introduktionsydelse på starthjælpsniveau	Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau
Efter 1 kvartal	14 %	10 %
Efter 2 kvartaler	18 %	14 %
Efter 3 kvartaler	22 %	17 %
Efter 4 kvartaler	24 %	20 %
Efter 5 kvartaler	28 %	22 %
Efter 6 kvartaler	31 %	23 %
Efter 7 kvartaler	33 %	25 %
Efter 8 kvartaler	36 %	27 %

Kilde: Beskæftigelsesministeriets DREAM-register. Antal i procent er beregnet på grundlag af oplysninger om antallet af nye modtagere i løbet af et kvartal fra og med 3. kvartal 2001 til og med 2. kvartal 2002 hvad angår introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau og fra og med 3. kvartal 2002 til og med 2. kvartal 2004 hvad angår introduktionsydelse på starthjælpsniveau. Det er opgjort, hvor mange af disse personer, der gennemsnitligt er blevet selvforsørgende eller er kommet på SU i slutningen i hvert af de efterfølgende kvartaler.

Undersøgelsens resultater fremgår af tabel 2.2.1 ovenfor. Af tabellen ses det, at andelen af personer, som efter en bestemt opholdstid på ydelse, er overgået til enten selvforsør-

gelse eller SU, fordelt på henholdsvis introduktionsydelse på starthjælpsniveau og introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau.

Af tabellen fremgår det, at uanset om overgangsfrekvensen måles efter 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 eller 8 kvartaler, er en større andel af introduktionsydelsesmodtagerne på starthjælpsniveau blevet selvforsørgende eller modtagere af SU set i forhold til introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau. Som det fremgår af tabellen er 36 pct. af modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau overgået til selvforsørgelse eller SU efter 8 kvartalers opholdstid, mens dette tilsvarende gælder for 27 pct. af modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Opgørelsen her viser således, at der blandt modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau er lidt flere, som er blevet selvforsørgende eller overgået til SU.

Det skal dog bemærkes, at opgørelsen i DREAM-registret alene dækker over andelen af ydelsesmodtagere, der ophører med at modtage introduktionsydelse. Det antages, at personer der ikke længere modtager offentlig ydelse enten er kommet i beskæftigelse, er under uddannelse eller bliver forsørgt på anden måde, for eksempel af ægtefællen. I den forbindelse skal det videre bemærkes, at de forskellige ydelsesniveauer betyder, at der er forskellige grænser for, hvornår et ægtepar ikke længere vil være berettiget til supplerende ydelse.

2.3 Spørgeskemaundersøgelsens resultater om beskæftigelse blandt modtagere af introduktionsydelse

Arbejdsgruppens stikprøveundersøgelse siger ikke noget om overgangen fra forsørgelsesydelse til selvforsørgelse. Arbejdsgruppens undersøgelse indeholder derimod oplysninger om, hvorvidt de modtagere af introduktionsydelse, som fortsat er på forsørgelsesydelse i 1. kvartal 2004, på et eller andet tidspunkt i ydelsesperioden har suppleret introduktionsydelsen med beskæftigelse.

Tabel 2.3.1 nedenfor viser, hvor mange introduktionsydelsesmodtagere som har suppleret deres ydelse med ordinær beskæftigelse.

Af tabellen ses der ikke en synlig tendens til, at modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau har haft mere eller mindre ordinær beskæftigelse som supplement til ydelsen. Således har 3 modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau haft deltidbeskæftigelse i 1. kvartal 2004, mens 7 har haft fuldtidsbeskæftigelse i 1. kvartal 2004. Tilsvarende har 6 modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau haft

deltidsbeskæftigelse i 1. kvartal 2004, mens 4 har haft fuldtidsbeskæftigelse i 1. kvartal 2004. Antallet er dog så lille, at det ikke er muligt at sige noget entydigt om, hvorvidt den ene gruppe i højere grad har suppleret ydelsen med ordinært arbejde end den anden gruppe.

Af tabel 2.3.1 nedenfor fremgår ligeledes, hvor mange modtagere af henholdsvis introduktionsydelse på starthjælpsniveau og introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau, der siden de kom til kommunen, har haft ordinær beskæftigelse. Af tabellen ses det, at 9 ud af de 129 modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau har haft deltidsbeskæftigelse, mens 7 personer har haft heltidsbeskæftigelse, siden de kom til kommunen. Tilsvarende har 7 ud af de 151 modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau haft deltidsbeskæftigelse, mens 9 personer har haft heltidsbeskæftigelse, siden de kom til kommunen. Der er således en lidt større andel af introduktionsydelsesmodtagere, der modtager ydelse på starthjælpsniveau, der har haft deltidsbeskæftigelse, mens en lidt mindre andel har haft heltidsbeskæftigelse. De faktiske tal er dog så små, at det ikke er muligt at se, hvorvidt der er en tendens til, at den ene gruppe i højere grad supplerer introduktionsydelsen med ordinær beskæftigelse.

Tabel 2.3.1 Hel- og deltidsbeskæftigelse blandt personer omfattet af integrationsloven i henholdsvis 1. kvartal 2004 og hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret							
	Personer i alt i undersøgelsen	Heraf deltidsbeskæftigelse			Heraf heltidsbeskæftigelse		
		ja	Nej	Uoplyst	Ja	Nej	Uoplyst
1. kvartal 2004							
Introduktionsydelse på starthjælpsniveau	129	3	124	2	7	122	-
Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau	151	6	144	1	4	147	-
Hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret							
Introduktionsydelse på starthjælpsniveau	129	9	115	5	7	118	4
Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau	151	7	142	2	9	141	1
Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse							

2.4 Spørgeskemaundersøgelsens resultater om beskæftigelse blandt modtagere af kontanthjælp/starthjælp

De følgende tal belyser beskæftigelsen blandt de personer i stikprøven, som har modtaget henholdsvis kontanthjælp og starthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Af tabel 2.4.1 nedenfor fremgår det, hvor mange modtagere af starthjælp eller kontanthjælp, som har suppleret deres ydelse med enten heltids- eller deltidsbeskæftigelse. Som det fremgår af tabellen, er der 1 modtager af starthjælp, som supplerede sin ydelse med deltidsbeskæftigelse i 1. kvartal 2004, mens 1 modtager af starthjælp har suppleret sin ydelse med heltidsbeskæftigelse.

Tilsvarende supplerede 3 kontanthjælpsmodtagere deres ydelse med deltidsbeskæftigelse, mens 13 modtagere af kontanthjælp supplerede deres ydelse med heltidsbeskæftigelse i 1. kvartal 2002. Der er således flere modtagere af kontanthjælp, som i 2002 supplerede deres ydelse med ordinær beskæftigelse i den periode, de pågældende modtog forsørgelsesydelse. Igen er tallene så små, at det ikke er muligt at drage en konklusion om, hvorvidt den ene gruppe i højere grad supplerer sin ydelse med ordinær beskæftigelse.

Tabel 2.4.1 viser endvidere, hvor mange modtagere af henholdsvis kontanthjælp og starthjælp, som siden de ansøgte om hjælp fra kommunen, har haft hel- eller deltidsbeskæftigelse. Som det kan ses af tabellen, har 2 modtagere af starthjælp haft deltidsbeskæftigelse, mens 2 har haft heltidsbeskæftigelse. Tilsvarende har 2 modtagere af kontanthjælp haft deltidsbeskæftigelse, mens 13 personer har haft heltidsbeskæftigelse. Det skal dog igen bemærkes, at tallene igen er for små til at kunne drage en endelig konklusion.

Tabel 2.4.1 Hel- og deltidsbeskæftigelse blandt personer omfattet af lov om aktiv socialpolitik i henholdsvis 1. kvartal 2004/1. kvartal 2002 og hele perioden siden ansøgte om hjælp til forsørgelse

	Personer i alt i undersøgelsen	Heraf deltidsbeskæftigelse			Heraf heltidsbeskæftigelse		
		ja	Nej	Uoplyst	Ja	Nej	Uoplyst
1. kvartal 2004/1. kvartal 2002							
Starthjælp (2004)	74	1	73	-	1	73	-
Kontanthjælp (2002)	72	3	62	7	13	57	2
Hele perioden siden pågældende ansøgte kommunen om hjælp til forsørgelse							
Starthjælp (2004)	74	2	69	3	2	68	4
Kontanthjælp (2002)	72	3	67	3	13	56	3

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Kapitel 3 Hjælp i særlige tilfælde

3.1 Indledning

Kommunerne kan udbetale hjælp i særlige tilfælde til personer, der er omfattet af lov om aktiv socialpolitik eller udlændinge, der er omfattet af integrationsloven. Hjælp i særlige tilfælde kan udbetales som hjælp ved forsørgelsessvigt, hjælp til udgifter ved deltagelse i introduktionsprogrammet, enkeltudgifter, sygebehandling mv., særlig hjælp vedrørende børn samt hjælp i forbindelse med flytning. Det er ikke en forudsætning at man modtager forsørgelsesydelse for at kunne få udbetalt hjælp i særlige tilfælde. Nedenfor beskrives de nærmere regler vedrørende hjælp i særlige tilfælde.

Integrationslovens § 33: Hjælp ved forsørgelsessvigt

Kommunalbestyrelsen kan yde løbende hjælp til rimeligt begrundede udgifter til forsørgelse til en udlænding, hvis det må udelukkes, at den person, der har ansvaret for forsørgelse, opfylder sine forpligtelser, og hvis udlændingen efter de øvrige bestemmelser i integrationslovens kapitel 5 ville være berettiget til introduktionsydelse.

Integrationslovens § 34: Hjælp til udgifter ved deltagelse i introduktionsprogrammer

Kommunalbestyrelsen kan yde udlændinge hjælp til nærmere bestemte udgifter, der er dokumenterede og rimelige, og som skyldes udlændingens deltagelse i introduktionsprogrammet, hvis den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan f.eks. ydes hjælp til transport og beklædning.

§ 81 i lov om aktiv socialpolitik og integrationslovens § 35: Enkeltudgifter

Der kan ydes hjælp til alle udlændinge, der er omfattet af integrationsloven, til rimeligt begrundede enkeltudgifter, hvis udlændingen og dennes familie ikke selv har midler i form af formue til at afholde udgiften. Kommunen vil således normalt yde hjælp til ny-ankomne flygtninge til møbler, køkkenudstyr og anden etablering. Der kan også ydes hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for udlændingens eller dennes families livsførelse.

§ 82 i lov om aktiv socialpolitik og integrationslovens § 36: Sygebehandling m.v.

Der kan ydes hjælp til nødvendigt og helbredsmæssigt begrundet behandling, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis udlændingen og dennes ægtefælle ikke har indtægter eller formue, som kan dække behovet. Efter denne paragraf i integrationsloven ydes der bl.a. hjælp til tandlægebehandling og sundhedsudgifter (læge, medicin) i de

første 6 uger efter modtagelsen i kommunerne, hvor flygtninge ikke er omfattet af den offentlige sygesikring.

§ 83 i lov om aktiv socialpolitik og integrationslovens § 37 og § 38: Særlig hjælp vedrørende børn

Der kan ydes udlændinge hjælp til udgifter ved udøvelse af ret til samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos udlændingen, hvis udlændingen eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Der kan ydes udlændinge hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden eller andre, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet.

§ 85 i lov om aktiv socialpolitik og integrationslovens § 39: Flytning

Der kan ydes hjælp til flytning, som forbedrer bolig- eller erhvervsforhold for en udlænding eller dennes familie, hvis den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har økonomiske muligheder for at betale udgifterne.

3.2 Oplysninger fra Danmarks Statistik

Danmarks Statistik offentliggør hvert kvartal tal for, hvor mange personer der modtager introduktionsydelse, samt hvor mange personer der modtager hjælp i særlige tilfælde efter integrationsloven. Kommunernes samlede udgifter til introduktionsydelse og hjælp i særlige tilfælde fremgår ligeledes af statistikken.

I tabel 3.2.1 nedenfor fremgår de seneste tal vedrørende hjælp i særlige tilfælde, som er offentliggjort fra Danmarks Statistik vedrørende personer, som er omfattet af integrationsloven. Af tabellen ses det, at personer som er overgået til kommunerne efter 1. juli 2002 gennemsnitligt får udbetalt mindre hjælp i særlige tilfælde end personer, der er kommet til kommunerne før 1. juli 2002.

Tabel 3.2.1 Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 2004 til udlændinge omfattet af integrationsloven

Måned	Overgået til kommunerne efter 1. juli 2002 (Introduktionsydelse på starthjælpsniveau)		Overgået til kommunerne før 1. juli 2002 (Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau)	
	Antal personer	Gns. hjælp i særlige tilfælde	Antal personer	Gns. hjælp i særlige tilfælde
Januar	1.295	2.085 kr.	2.604	2.304 kr.
Februar	1.455	2.337 kr.	2.726	2.384 kr.
Marts	1.574	2.160 kr.	2.739	2.629 kr.
April	1.608	2.488 kr.	2.498	2.242 kr.
Maj	1.649	2.001 kr.	2.369	2.364 kr.
Juni	1.736	2.419 kr.	2.377	2.566 kr.
Juli	1.402	2.496 kr.	1.698	2.945 kr.
August	1.625	1.785 kr.	1.788	2.405 kr.
September	1.891	2.274 kr.	1.888	2.595 kr.

Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik nr. 407, 2004, Hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, 29. september 2004

Ud fra Danmarks Statistiks opgørelser er det dog ikke muligt at se, hvor stor en andel af de personer, som har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde, der er modtagere af introduktionsydelse, ligesom det ikke er muligt at se, hvorvidt modtagere af introduktionsydelse modtager mere eller mindre hjælp i særlige tilfælde end selvforsørgende personer, der er omfattet af integrationsloven. Tallene i tabel 3.2.1 er derfor behæftet med en vis usikkerhed.

I forhold til lov om aktiv socialpolitik offentliggør Danmarks Statistik en årlig opgørelse vedrørende udbetaling af hjælp i særlige tilfælde. I tabel 3.2.2 nedenfor fremgår de seneste tal vedrørende hjælp i særlige tilfælde, som er offentliggjort fra Danmarks Statistik vedrørende personer, som er omfattet af lov om aktiv socialpolitik.

Tabel 3.2.2 Udbetalt hjælp i særlige tilfælde til personer omfattet af lov om aktiv socialpolitik

Udbetalt hjælp i særlige tilfælde	2002			2003		
	Helårsmodtagere	Gns. antal måneder	Gns. udbetalt beløb pr. måned	Helårsmodtagere	Gns. antal måneder	Gns. udbetalt beløb pr. måned
Samværsret mv. med børn	1.381	4,9	1.316 kr.	1.449	4,9	1.346 kr.
Sygebehandling, medicin mv.	8.156	2,6	2.106 kr.	8.075	2,7	2.130 kr.
Enkeltudgifter	6.811	1,7	4.257 kr.	7.048	1,7	4.369 kr.

Kilde: Statistiske Efterretninger nr. 2004:15, 24. august 2004, Danmarks Statistik

Af tabellen fremgår det, at færre helårspersoner, som er omfattet af lov om aktiv socialpolitik, fik udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 2003 end i 2002. Gennemsnitligt har de, der har fået udbetalt hjælp i 2003, fået hjælp i det samme antal måneder, som dem, der har modtaget hjælp i 2002. Endelig fremgår det, at det gennemsnitlige udbetalte beløb pr. måned i 2003 er på nogenlunde samme niveau som i 2002.

Opgørelserne fra Danmarks Statistik giver således ikke anledning til at konkludere, at der med indførelsen af starthjælpen er sket et skift i, hvor ofte eller hvor meget kommunerne udbetaler i hjælp i særlige tilfælde.

3.3 Undersøgelsens indsamlede oplysninger om hjælp i særlige tilfælde blandt introduktionsydelsesmodtagere

Tal fra Danmarks Statistik kan give et billede af, hvor meget der i gennemsnit udbetales i hjælp i særlige tilfælde til udlændinge, der er omfattet af integrationsloven. Det er dog kun muligt at få et billede af det gennemsnitlige beløb pr. person, ligesom det i den tilgængelige statistik ikke er muligt at se, hvilken type hjælp de pågældende får udbetalt. Kommunerne kan udbetale hjælp i særlige tilfælde til såvel ydelsesmodtagere som selvforsørgende under integrationsloven. Hjælpen ydes desuden til dækning af flere forskellige typer af udgifter.

Arbejdsgruppen har derfor undersøgt, hvor meget de ydelsesmodtagere, der er omfattet af undersøgelsen, har fået udbetalt i hjælp i særlige tilfælde i henholdsvis 1. kvartal 2004 og i løbet af hele deres opholdstid i kommunen samt, efter hvilken paragraf den

enkelte person har fået udbetalt hjælpen. De indsamlede oplysninger giver os derfor mulighed for at se, om hjælpen som hovedregel udbetales efter enkelte paragraffer, eller om hjælpen gives til flere typer af udgifter. Endvidere kan oplysningerne vise, hvorvidt der er forskel på, hvilke udgifter kommunerne udbetaler hjælp til, til henholdsvis modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau og modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau.

Arbejdsgruppen har bedt kommunerne oplyse, hvor meget de enkelte introduktionsydelsesmodtagere har fået udbetalt i hjælp i særlige tilfælde i henholdsvis 1. kvartal 2004 og i hele den periode pågældende har været i kommunen. Der ses først på tallene for 1. kvartal 2004 og herefter på tal for hele den periode, de pågældende personer har været i kommunen.

Udbetaling af hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004

Af tabel 3.3.1 nedenfor ses, at 135 af de 280 personer, som er omfattet af undersøgelsen, fik udbetalt gennemsnitlig 8.367 kr. i 1. kvartal 2004 svarende til 2.789 kr. pr. måned.

I forhold til integrationslovens personkreds er der i stikprøven for 1. kvartal af 2004 en tendens til, at en større andel af de modtagere, som får introduktionsydelse på start-hjælpsniveau, oftere får udbetalt hjælp i særlige tilfælde i forhold til de modtagere, som får introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Omvendt har de dog gennemgående fået udbetalt et mindre beløb.

Ud af de 129 modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau, som indgår i stikprøven, var der således 89 personer (69 pct.), der fik udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004. Derimod var der i alt 46 (30 pct.) ud af de i alt 151 modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau, som indgår i stikprøven, der fik udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004. En forholdsvis stor andel af modtagerne af introduktionsydelse på starthjælpsniveau får altså udbetalt hjælp i særlige tilfælde.

Imidlertid er det beløb, der er blevet udbetalt i særlig hjælp til modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau, mindre. Tallene for 1. kvartal kan imidlertid være påvirket af, at enkelte personer har fået udbetalt et atypisk stort beløb - f.eks. i forbindelse med sundhedsbehandling eller lign.

Reglerne om starthjælp indebærer, at ydelsesniveauet for gifte eller samlevende, der modtager kontanthjælp eller introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau reguleres til niveauet for starthjælp. Det er derfor også relevant at se på, om ægtefællens forsørgelsesgrundlag har betydning for, hvor meget der er udbetalt i særlig hjælp.

I appendix til dette afsnit er derfor vist en supplerende tabel med en opgørelse over den samlede udbetalte hjælp i særlige tilfælde til ægteparret fordelt på pågældendes og ægtefællens ydelsestype. Det fremgår heraf, at det umiddelbart ser ud til, at par, hvor begge modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau, har fået udbetalt mere hjælp i særlige tilfælde end kombinationsægtepar, hvor kun den ene ægtefælle modtager ydelse på starthjælpsniveau. Man skal imidlertid være varsom med at konkludere noget ud fra disse tal, idet tallene bygger på ret få personsager, ligesom opholdstid mv. kan spille ind.

Tabel 3.3.1 Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004				
	Antal personer der har modtaget ydelse i 1. kvartal 2004	Antal personer der har modtaget hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i alt i 1. kvartal 2004	Gns. udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004 pr. person
Introduktionsydelse på start-hjælpsniveau	129	89	488.197 kr.	5.485 kr.
Introduktionsydelse på kontant-hjælpsniveau	151	46	641.309 kr.	13.942 kr.
I alt	280	135	1.129.506 kr.	8.367 kr.

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Udbetaling af hjælp i særlige tilfælde i hele den periode, de pågældende introduktionsydelsesmodtagere har været i kommunen

Tabel 3.3.2 nedenfor viser, at i alt 204 ud af de 280 personer, som er omfattet af undersøgelsen, har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde i løbet af deres opholdstid i kommunen. Antallet af personer fordeler sig ligeligt mellem de to grupper af introduktionsydelsesmodtagere. Det skal bemærkes, at § 34 i integrationsloven om hjælp til udgifter ved deltagelse i introduktionsprogrammet blev ændret pr 1. juli 2002, hvor der i loven blev indført en behovsbestemmelse, som ikke var gældende tidligere¹. Der er således en

¹ LOV nr. 363 af 06/06/2002

sandsynlighed for, at en større andel af de udlændinge, som kom til kommunerne før 1. juli 2002, har fået udbetalt hjælp efter § 34 før denne lovændring.

Tabel 3.3.2 Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret

	Antal personer	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i alt i hele perioden	Samlet opholdstid i måneder	Gns. udbetalt hjælp i særlige tilfælde pr. mdr.
Introduktionsydelse på starthjælpsniveau	104	2.771.316 kr.	1.769	1.567 kr.
Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau	104	3.515.510 kr.	2.443	1.439 kr.
I alt	208	6.286.826 kr.	4.212	1.493 kr.

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Samlet viser opgørelsen, at introduktionsydelsesmodtagere på starthjælpsniveau i gennemsnit har fået udbetalt lidt mere end introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau pr. måned i løbet af den tid, de har været i kommunen. Således har introduktionsydelsesmodtagere på starthjælpsniveau i gennemsnit fået udbetalt 1.567 kr. pr. måned, mens introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau i gennemsnit har fået udbetalt 1.439 kr. pr. måned.

Hvad er den samlede udbetalte hjælp i særlige tilfælde udbetalt til?

For at se nærmere på, hvilken form for hjælp i særlige tilfælde de pågældende har fået udbetalt, er den samlede udbetalte hjælp i særlige tilfælde i hele perioden for henholdsvis introduktionsydelsesmodtagere på starthjælpsniveau og introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau fordelt på paragraffer. Herved fås et billede af, hvorvidt de to grupper af udlændinge får udbetalt hjælp i særlige tilfælde til dækning af samme typer udgifter.

Af tabel 3.3.4a og tabel 3.3.4b nedenfor fremgår antallet af personer, som indgår i undersøgelsen, der, siden de kom til kommunen, har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde fordelt på paragraf, samt hvor stort et beløb pr. måned der i gennemsnit er udbetalt til de pågældende. Det skal bemærkes, at samme person kan optræde flere gange i tabellen.

Tabel 3.3.4a Gennemsnitlig udbetalt hjælp i særlige tilfælde pr. måned i hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret til og med 1. kvartal 2004 - introduktionsydelse på starthjælpsniveau

	Antal personer	Andel af populationen	Gns. kr. pr. måned
§ 33 Forsørgelsessvigt	0	0 %	-
§ 34 Deltagelse i introduktionsprogrammet	71	55 %	612 kr.
§ 35, 1 Enkeltudgifter, etablering	71	55 %	689 kr.
§ 35, 2 Enkeltudgifter, øvrige	63	49 %	444 kr.
§ 36 Sygebehandling	73	57 %	566 kr.
§ 37 Samvær med egne børn	3	2 %	262 kr.
§ 39 Flytning	10	8 %	69 kr.

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Tabel 3.3.4b Gennemsnitlig udbetalt hjælp i særlige tilfælde pr. måned i hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret til og med 1. kvartal 2004 - introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau

	Antal personer	Andel af populationen	Gns. kr. pr. måned
§ 33 Forsørgelsessvigt	1	1 %	29 kr.
§ 34 Deltagelse i introduktionsprogrammet	51	34 %	1.003 kr.
§ 35, 1 Enkeltudgifter, etablering	72	48 %	563 kr.
§ 35, 2 Enkeltudgifter, øvrige	51	34 %	305 kr.
§ 36 Sygebehandling	52	34 %	779 kr.
§ 37 Samvær med egne børn	2	1 %	132 kr.
§ 39 Flytning	5	3 %	177 kr.

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Af tabellerne ses det, at de personer, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau generelt har fået udbetalt lidt mere hjælp pr. måned end introduktionsydelsesmodtagere på kontanthjælpsniveau på alle områder. Dette gælder dog ikke paragraf 34 (hjælp til udgifter ved deltagelse i introduktionsprogrammet), hvor modtagere af introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau gennemsnitligt har fået udbetalt mere hjælp pr. måned.

3.4 Undersøgelsens indsamlede oplysninger om hjælp i særlige tilfælde blandt modtagere af kontanthjælp/starthjælp

Arbejdsgruppen har ligeledes bedt kommunerne oplyse, hvor meget de enkelte modtagere af kontanthjælp/starthjælp har fået udbetalt i hjælp i særlige tilfælde i henholdsvis 1. kvartal 2002/1. kvartal 2004 samt i hele perioden, siden pågældende ansøgte om hjælp fra kommunen. Der ses først på udbetaling af hjælp i særlige tilfælde i henholdsvis 1. kvartal 2002 og 1. kvartal 2004, hvorefter der ses på den samlede udbetalte hjælp i særlige tilfælde i hele den periode, de pågældende personer har modtaget ydelse.

Udbetaling af hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2002/1. kvartal 2004

Af tabel 3.4.1 nedenfor ses, at 25 af de i alt 148 modtagere af kontanthjælp/starthjælp, som er omfattet af undersøgelsen, i gennemsnit fik udbetalt 5.153 kr. i 1. kvartal 2002/2004 svarende til 1.708 kr. pr. måned. Heraf var 19 starthjælpsmodtagere, som fik ydelse i 1. kvartal 2004, mens de resterende 6 var kontanthjælpsmodtagere, som fik ydelse i 1. kvartal 2002.

Sammenlignes de to grupper, ses det, at flere modtagere af starthjælp har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde. Modtagere af starthjælp har dog i gennemsnit fået udbetalt mindre end modtagere af kontanthjælp. Dette svarer til det billede, som kunne ses blandt introduktionsydelsesmodtagerne, jf. afsnit 3.3.

Tabel 3.4.1 Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004/1. kvartal 2002

	Antal personer	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal i kr.	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal i kr. pr. person
Starthjælp (2004)	19	95.517	5.027
Kontanthjælp (2002)	6	33.319	5.553
I alt	25	128.835	5.153

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Udbetaling af hjælp i særlige tilfælde i hele perioden, de pågældende har modtaget ydelse

Tabel 3.4.2 nedenfor viser, at i alt 36 ud af de 148 modtagere af kontanthjælp/starthjælp, som er omfattet af undersøgelsen, har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde i løbet af den tid, der er gået, siden de ansøgte kommunen om kontanthjælp/starthjælp. Her ser det igen ud til, at en større andel starthjælpsmodtagere har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde.

Hvis man ser på, hvor meget der i gennemsnit er udbetalt pr. måned, ses det, at modtagere af starthjælp fik lidt mere udbetalt pr. måned end modtagere af kontanthjælp. Forskellen er dog ikke så stor. Således har starthjælpsmodtagere i gennemsnit fået udbetalt 945 kr. pr. måned, mens kontanthjælpsmodtagere i gennemsnit har fået udbetalt 859 kr. pr. måned.

Tabel 3.4.2 Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i hele perioden siden kommunen modtog ansøgning om hjælp fra pågældende til og med 1. kvartal 2004/2002

	Antal personer	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde siden kommunen modtog ansøgning om start-hjælp/kontanthjælp	Antal mdr.	Gns. hjælp i særlige tilfælde pr. måned i kr.
Starthjælp (2004)	27	239.211 kr.	253	945 kr.
Kontanthjælp (2002)	9	45.545 kr.	53	859 kr.
I alt	36	284.756 kr.	306	931 kr.

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Hvad er den samlede udbetalte hjælp i særlige tilfælde udbetalt til?

Endelig fremgår det af tabel 3.4.3a og tabel 3.4.3b nedenfor, hvor meget de enkelte modtagere af hjælp i særlige tilfælde, og som er omfattet af lov om aktiv socialpolitik, i gennemsnit har fået udbetalt fordelt på de enkelte paragraffer.

Som det kan ses af tabellerne, er der forskel på, hvilken paragraf de enkelte ydelsesmodtagere har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde efter, samt på hvor meget de har fået udbetalt. Som i tabel 3.4.2 ses der også her en tendens til, at modtagere af start-hjælp i højere grad har fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde end modtagere af kontanthjælp.

Tabel 3.4.3a Gennemsnitlig udbetalt hjælp i særlige tilfælde pr. måned i hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret til og med 1. kvartal 2004 - modtagere af starthjælp

	Antal personer	Andel af populationen	Gns. kr. pr. måned
§ 81,1 Enkeltudgifter, etablering	14	18 %	755 kr.
§ 81,2 Enkeltudgifter, øvrige	9	12 %	543 kr.
§ 82 Sygebehandling	18	24 %	337 kr.
§ 83 Samvær med egne børn	0	0 %	-
§ 85 Flytning	0	0 %	-

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Tabel 3.4.3b Gennemsnitlig udbetalt hjælp i særlige tilfælde pr. måned i hele perioden siden kommunen overtog integrationsansvaret til og med 1. kvartal 2004 - modtagere af kontanthjælp

	Antal personer	Andel af populationen	Gns. kr. pr. måned
§ 81,1 Enkeltudgifter, etablering	3	4 %	808 kr.
§ 81,2 Enkeltudgifter, øvrige	4	6 %	587 kr.
§ 82 Sygebehandling	1	1 %	50 kr.
§ 83 Samvær med egne børn	0	0 %	-
§ 85 Flytning	2	3 %	1.995 kr.

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Generelt har relativt få af de modtagere af kontanthjælp/starthjælp, som er omfattet af undersøgelsen, fået udbetalt hjælp i særlige tilfælde. Det er derfor på baggrund af undersøgelsen vanskeligt at tegne et billede af, hvorvidt den ene gruppe generelt får udbetalt mere eller mindre hjælp i særlige tilfælde.

Appendix

Hvis en person, der modtager introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau, er gift eller samlevende med en person, er modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau/starthjælp, nedsættes pågældendes introduktionsydelse, således at de to forsørgelsesydelser sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst det beløb, der ville være modtaget, såfremt begge havde modtaget ydelse på starthjælpsniveau.

Det samme gør sig gældende, hvis en person, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau, er gift med en person, der modtager introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau.

Det betyder, at det samlede ydelsesniveau for gifte eller samlevende vil være på samme niveau, uanset om en person, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau, er gift eller samlevende med en person, som modtager introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau, eller en person, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau. Man kan derfor forestille sig, at udlændinge, som modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau, vil få nogenlunde det samme udbetalt i hjælp i særlige tilfælde, hvad enten denne er gift eller samlevende med en person, som modtager ydelse på starthjælpsniveau eller ydelse på kontanthjælpsniveau.

Af tabel A nedenfor ses, hvor meget der samlet i gennemsnit er udbetalt i hjælp i særlige tilfælde til den pågældende udlænding og dennes ægtefælle i 1. kvartal 2004 til personer omfattet af integrationsloven fordelt på pågældendes og ægtefællens ydelsestype.

Tabel A Udbetalt hjælp i særlige tilfælde til ægteparret i 1. kvartal 2004 fordelt på ægtefællens ydelsestype						
Ægtefælles ydelsestype	Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau			Introduktionsydelse på starthjælpsniveau		
	Antal pers	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004	Gns. pr. person kr.	Antal pers	Udbetalt hjælp i særlige tilfælde i 1. kvartal 2004	Gns. pr. person kr.
Uoplyst	21	237.620	11.315	49	251.068	5.124
Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau	23	483.735	21.032	22	173.215	7.873
Introduktionsydelse på starthjælpsniveau	7	20.366	2.909	23	308.587	13.417
Kontanthjælp	8	36.265	4.533	4	5.655	1.414
Starthjælp	1	1.553	1.553	1	2.235	2.235
I alt	60	779.540	12.992	99	740.760	7.482

Kilde: Arbejdsgruppens undersøgelse

Som det kan ses på tabellen, synes der ikke at være en tendens til, at modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau får udbetalt det samme niveau af hjælp i særlige tilfælde, uanset ægtefællens ydelsesniveau. Derimod ser det ud som om, at modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau generelt får udbetalt mere hjælp i særlige tilfælde, hvis pågældende er gift med en person, som modtager samme ydelse, end hvis de er gift med en person, der modtager ydelse på kontanthjælpsniveau.

Kapitel 4 Husleje

4.1 Huslejeniveau for udvalgte familietyper

Af tabel 4.1.1 nedenfor fremgår de huslejestørrelser, som blev anvendt ved beregning af skøn over forskellige familiers rådighedsbeløb i forbindelse med regeringens lovforslag om indførelse af starthjælp. Ligeledes fremgår de gennemsnitlige huslejestørrelser, som arbejdsgruppens undersøgelse har vist er gældende for de personer, som indgår i undersøgelsen.

	Standardberegninger (2002-priser)*	Stikprøven Introduktionsydelse på starthjælpsniveau (2004-priser)	Stikprøven Introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau (2004-priser)
Enlig uden børn	36.000 kr.	-	-
Ægtepar uden børn	48.000 kr.	32.352 kr.	34.164 kr.
Ægtepar med 2 børn	48.000 kr.	48.276 kr.	37.548 kr.
Ægtepar med 3 børn	-	49.800 kr.	50.040 kr.
Ægtepar med 4 børn	60.000 kr.	55.536 kr.	54.456 kr.

Standardberegninger af rådighedsbeløb, som indgik i regeringens lovforslag om indførelse af starthjælpen. Beregningerne er baseret på 10-15 familier for hver familietype. For familier med 4 børn dog kun 4 familier.

Af tabel 4.1.1 ses det, at de faktiske huslejestørrelser for de personer, som indgår i stikprøven, generelt er lavere end de huslejestørrelser, som blev anvendt i de familietypeberegninger, som indgik i regeringens lovforslag om indførelse af starthjælpen. Resultaterne af stikprøveundersøgelsen giver således ikke anledning til, at ministerierne ændrer de forudsætninger om husleje, som ligger bag standardberegningerne.